

MEMO

Aan: Gemeente Buren, Leon den Besten
Datum: 9/5/2019
Betreft: Beemdsestraat 1a Zoelen

Aanleiding

Op 15 april 2019 hebben wij, namens onze opdrachtgever, mevrouw A. van der Pol, eigenaar van het perceel Beemdsestraat 1a te Zoelen, uw college verzocht tot een principe medewerking aan het hergebruik/functiewijziging van een bestaand bedrijfsgebouw naar een bed & breakfast en theeschenkerij op voornoemd perceel. Een en ander conform de in het vigerende bestemmingsplan opgenomen wijzigingsbevoegdheid voor uw college.

In uw mail van 20 juni 2019 heeft u ons verzocht te onderbouwen waarom het verzoek voldoet aan een goed woon- en leefklimaat in relatie tot de (potentiele) spuitzone van het naastgelegen perceel en tevens een aanvullende onderbouwing aan te leveren op de besproken voorwaarden die gekoppeld zijn aan de wijzigingsbevoegdheid. Pas dan kunt u een oordeel vormen op het voorliggende principeverzoek.

Potentiele spuitzone en goed woon- en leefklimaat

In uw mail van 20 juni 2019 geeft u aan dat een deugdelijke onderbouwing dat met het plan wordt voldaan aan een goede ruimtelijke ordening ontbreekt. Dit in verband met de (potentiele)¹ mogelijkheid tot het spuiten van gewasbeschermingsmiddelen op naastgelegen percelen en hiermee gepaard gaande spuitzone.

Potentiele spuitzone

Uit jurisprudentie Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (hierna: 'Afdeling') van 29 maart 2017 ([ECLI:NL:RVS:2017:868](#)) blijkt dat voor het bepalen of een spuitzone nodig is, moet worden bekeken welke maximale gebruiksmogelijkheden het vigerende bestemmingsplan biedt wat betreft het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen in de open lucht op de betreffende agrarische percelen en niet de feitelijke situatie.

In die zin moet ten behoeve van de bed & breakfast rekening worden gehouden met een planologische mogelijkheid om op het naastgelegen perceel een fruitboomgaard te exploiteren. Immers op basis van het vigerende bestemmingsplan 'Buitengebied Buren 2008' heeft het naastgelegen perceel de bestemming 'Agrarisch – Oeverwalgebied' op basis waarvan fruitteelt is toegestaan.

¹ Op het naastgelegen en maatgevende perceel is thans sprake van een weide voor particulier gehouden paarden. Een dergelijk gebruik is reeds geruime tijd aanwezig.

Nuancering uitspraak Afdeling

Overigens wordt hierbij opgemerkt dat bij uitspraak van 20 december 2017 ([ECLI:NL:RVS:2017:3524](#)) de Afdeling dit uitgangspunt heeft genuanceerd. In haar uitspraak geeft de Afdeling aan, dat voor het antwoord op de vraag of rekening moet worden gehouden met de planologische mogelijkheid dat het gebruik van de agrarische gronden wordt gewijzigd naar teelt, bezien moet worden of deze wijziging binnen de planperiode voorzienbaar is. Indien deze wijziging onwaarschijnlijk is, behoeft de raad bij de vaststelling van het bestemmingsplan dat woningbouw (gevoelige functies) mogelijk maakt, geen rekening te houden met spuitzones. Volgens de uitspraak kan de voorzienbaarheid volgen uit een kenbaar gemaakt concreet voornemen om het bestaande agrarische gebruik te wijzigen.

Gezien het feit dat het perceel reeds geruime tijd gebruikt wordt voor een reguliere woning en dat de omliggend gronden gebruikt worden voor weidegang voor paarden, mag worden afgevraagd of het aannemelijk is dat of een wijziging binnen de planperiode is voorzien. Uit een gesprek met de eigenaar van de gronden is van een concreet voornemen ook niet gebleken. Wij concluderen dat geen rekening hoeft te worden gehouden. Derhalve gaan we voor de beantwoording van uw vraag uit van een potentiële spuitzone op het naastgelegen perceel.

Bestaande en mogelijke nieuwe gevoelige functies

Naast de toevoeging van nieuwe milieugevoelige functies in de vorm van een bed & breakfast, moet allereerst de feitelijk planologische situatie worden beoordeeld. Immers het perceel van initiatiefnemer heeft in het vigerende bestemmingsplan 'Buitengebied Buren 2008' naast de agrarische bestemming, eveneens de bestemming wonen. Deze bestemming is aan de hand van een aanduiding op de verbeelding opgenomen. Ten aanzien van de fysieke omvang van deze woonbestemming, moet artikel 38 lid 1 worden geraadpleegd. Hierin is de omvang van de woonbestemming nader geduid, te weten:

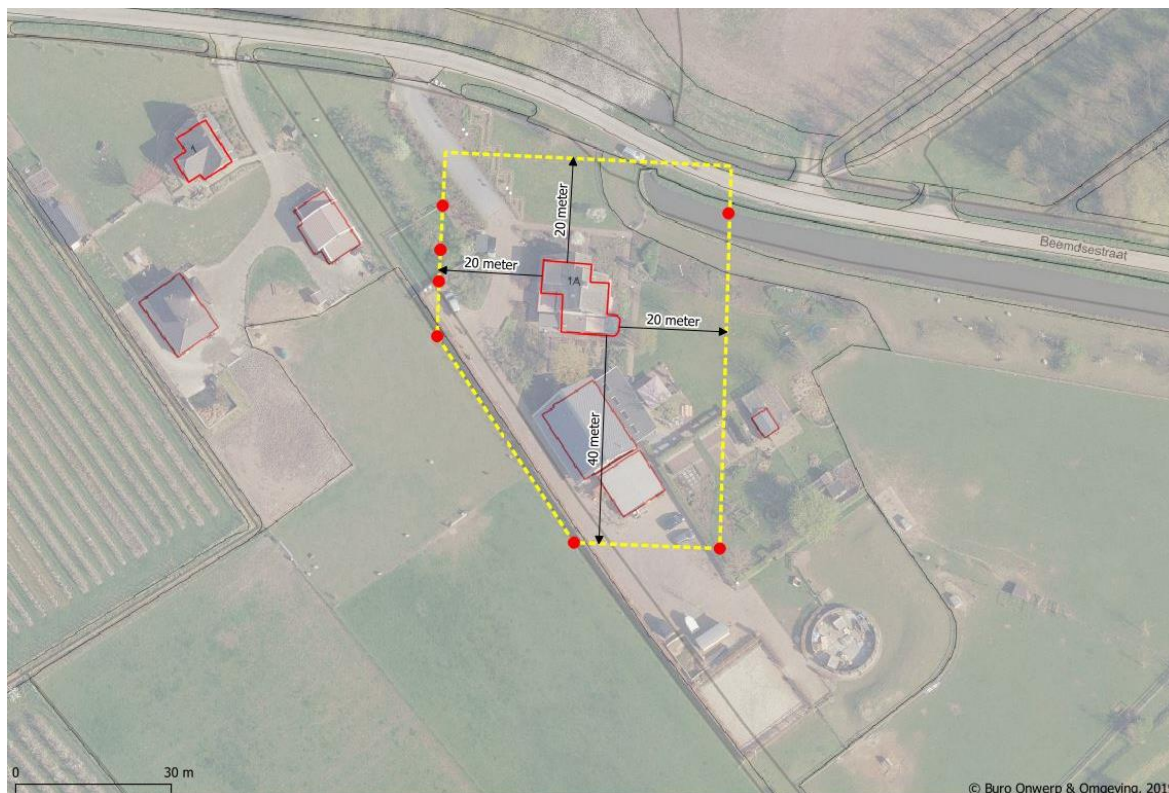
Artikel 38 lid 1

De gronden binnen vlakken die worden begrensd door lijnen op een afstand van 40 m uit de achtergevel van het hoofdgebouwen 20 m uit de overige gevels van het hoofdgebouw van de op de plankaart als "Wonen" aangeduide bestaande woningen zijn, voorzover deze gronden deel uitmaken van het bij de desbetreffende woning behorende en direct en ononderbroken aansluitende huisperceel...

Op basis van het artikellid strekt de bestemming wonen (bestaande gevoelige functie) zich op basis van het vigerend bestemmingsplan uit tot 40 meter uit de achtergevel van de bestaande woning en 20 meter uit de overige gevels van het hoofdgebouw. Op basis hiervan is navolgende schematische weergave van de woonbestemming opgenomen.

Uit het bovenstaande blijkt dat dat het besproken bedrijfsgebouw dat hergebruikt zal worden als bed & breakfast en theeschenkerij, volledig binnen de reeds planologisch aanwezige gevoelige functie (bestemming wonen) gelegen is. In die zin neemt de gevoeligheid van het gebied dan ook niet toe. Reeds het vigerende bestemmingsplan laat een gevoelige functie tot op de erfgrans van het naastgelegen perceel toe.

In die zin neemt de milieu gevoeligheid van het gebied dan ook niet toe en dient bij een potentiële spuitzone reeds rekening te worden gehouden met de hier planologisch bestaande milieu gevoelige functie wonen.

Fysieke situatie

Naast het feit dat onzes inziens geen sprake is van een spuitzone en ondanks dat de milieugevoeligheid van de locatie niet verder wordt vergroot ten opzichte van de planologisch bestemde situatie, wordt hieronder een nadere onderbouwing van de fysieke situatie en de heersende uitgangpunten ten aanzien van spuitzones gegeven.

Vuistregel

De in de praktijk gehanteerde vuistregel van 50 meter is indicatief. Vanwege het ontbreken van wetgeving is er een in de praktijk gegroeide vuistregel ontstaan die aangeeft dat er een afstand van 50 meter tussen agrarische gronden met open teelten en een voor gewasbeschermingsmiddelen gevoelig object, zoals een woning, voldoende is om te spreken van een goed woon- en leefklimaat (goede ruimtelijke ordening).

Bij deze afstand wordt ervan uitgegaan dat enerzijds de bedrijfsvoering van de agrariër niet wordt belemmerd en anderzijds dat er geen nadelige effecten optreden voor de gezondheid van omwonenden. Het is een afstand die door de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State geaccepteerd wordt.

Zoals hierboven reeds opgemerkt, strekt in de huidige planologische situatie de woonbestemming reeds uit tot op de perceelsgrens. In die zin zal bij het ontstaan van een eventuele spuitzone als gevolg van gewasbescherming in het kader van de gezondheid van omwonenden een dergelijke afstand relevant moeten worden bevonden.

Indicatieve afstand

Het is echter een indicatieve afstand en er zijn omstandigheden waarin hiervan kan worden afgeweken. Voor het betrokken bestuursorgaan bestaat er zelfs een onderzoeksplicht of er sprake is van bijzondere omstandigheden die een afwijking van voornoemde afstand rechtvaardigen.

Hierbij zijn de volgende aspecten relevant:

1. Wat wordt planologisch mogelijk gemaakt;
2. welke gewasbeschermingsmiddelen worden gebruikt;
3. wat zijn de effecten van de gewasbeschermingsmiddelen voor de mens bij blootstelling;
4. het gebruik van driftreducerende middelen;
5. overheersende windrichting

1. Wat wordt planologisch mogelijk gemaakt;

Zoals reeds aangegeven wordt een bed & breakfast en theeschenkerij mogelijk gemaakt binnen een reeds bestaande milieugevoelige woonfunctie. De bed & breakfast wordt binnen een bestaand bedrijfsgebouw mogelijk gemaakt op de verdieping. De theeschenkerij is, voor wat betreft de buitenruimte, reeds vergund. De nieuw aan te vragen theeschenkerij ziet toe op het realiseren van een binnenruimte met keuken.

Het bestaande bedrijfsgebouw staat op een afstand van 10 meter van het naastgelegen perceel. Daarbij wordt opgemerkt dat de gevel van het bedrijfsgebouw in de richting van het naastgelegen perceel volledig gesloten is, hier zijn geen gevelopeningen aanwezig. De open kant van het gebouw bevindt zich aan de noordzijde op een afstand van circa 25 meter van het naastgelegen perceel. Verder is een haag tussen het gebouw en het naastgelegen perceel aanwezig (zie onderstaand).

Haag tussen beide percelen

Gevel aan westzijde

2. welke gewasbeschermingsmiddelen worden gebruikt;

Onbekend is welke middelen de fruitteeler gebruikt, immers er is sprake van een niet aanwezige spuitzone. Om die reden wordt uitgegaan van de gewasbeschermingsmiddelen die in de fruitteelt het meest worden gebruikt. In de fruitteelt worden zowel onkruidbestrijdingsmiddelen (herbiciden), schimmelbestrijdingsmiddelen (fungiciden) als insectenbestrijdingsmiddelen

(insecticiden) gebruikt. Dit zijn de middelen Captan 80WG/Malvin WG, Thiram Granuflow, Insegar, Teppeki, Runner en Pirimor.

Het meest toxische en risicovolle middel Thiram mag echter per 1 april 2011 niet meer gebruikt worden voor onbedekte fruitteelt, zoals op fruitbomen in de open lucht. Dit middel wordt dan ook in deze onderbouwing buiten beschouwing gelaten. Van belang is ook wanneer deze middelen gebruikt mogen worden: gedurende het hele jaar of gedurende een seizoen, dus zowel op volblad als op kale fruitbomen. Captan mag gedurende het gehele jaar worden gebruikt, dus zowel op kale fruitbomen als bomen met blad. Captan is het meest toxisch. Om die reden wordt bij het bepalen van de afstand in dit onderzoek verder uitgegaan van het middel Captan².

3. wat zijn de effecten van de gewasbeschermingsmiddelen voor de mens bij blootstelling;

Uit onderzoek van de Wageningen Universiteit blijkt dat de gezondheidsrisico's van gewasbeschermingsmiddelen voor omwonenden met name liggen bij opname van stoffen door de huid (dermaal risico). Voor het middel Captan wordt het dermale blootstellingseindpunt (100%) overschreden bij bespuiting op fruitbomen zonder blad op een afstand van 20 m tot de laatste bomenrij. Hierbij wordt uitgegaan van bespuiting met een standaard dwarsstroomspruit op een boomhoogte van 0-3 m respectievelijk 3-6 m (=104%).

Bij het gebruik van een dwarsstroomspruit met driftbeperkende venturi spleetdoppen (sinds 1 januari 2018 verplicht, zie onderstaand) is het dermale blootstellingseindpunt 76% en wordt het dermale blootstellingspunt (=100) niet overschreden. Bij een windhaag om de bomen vindt er bij beide hoogten in het geheel geen overschrijding van het dermale blootstellingseindpunt plaats. Het dient dan wel te gaan om een in de winter bladhoudende groen haag. Uit bovengenoemd onderzoek blijkt dat in die situatie – dus een in de winter bladhoudende windhaag - vanaf een afstand van 10 m tot de laatste bomenrij in het geheel geen overschrijding van het dermale blootstellingseindpunt plaatsvindt.

4. het gebruik van driftreducerende middelen;

Vanaf 1 januari 2018 is bij de toepassing van gewasbeschermingsmiddelen minimaal 75% driftreductie verplicht. De datum van de inwerkingtreding is vastgelegd in het Activiteitenbesluit milieubeheer van 15 november 2017, de maatregelen waren al eerder beschreven in het besluit van 23 juni 2017. Deze maatregel is een doelvoorschrift, wat betekent dat de bewijslast ligt bij de mogelijk toekomstige toepasser. Een driftreductie van 75% is relevant voor de omvang van de spuitzone tot gevoelige objecten. De nieuwe regeling leidt ertoe dat spuitzones over het algemeen minder breed hoeven zijn.

5. Overheersende windrichting

De meest voorkomende windrichting in de regio Buren blijkt de zuidwestelijke te zijn. Vanwege de westelijke ligging van de percelen met fruitbomen is het mogelijk dat de spuitnevel gedeeltelijk over het woonperceel waait.

² Dit beschouwen wij als een representatieve invulling van de maximale planologische mogelijkheden.

Deelconclusie

Op basis van het voornoemde wordt geconcludeerd dat in een situatie zonder bladhoudende haag tussen het agrarische perceel en het perceel met de beoogde woningen, een afstand van 20 m volstaat. Met een bladhoudende windhaag is het mogelijk de afstand te verkleinen tot 10 m. Verder is de beoogde fruitteler in verband met wetgeving verplicht driftreducerende spuittechnieken te gebruiken. Vanwege de hoofdzakelijk zuidwestelijke windrichting wordt aanbevolen een dichte, in de winter bladhoudende haag aan te brengen. Dit kan door middel van een voorwaardelijke verplichting in het op te stellen wijzigingsplan opgenomen worden.

Conclusie

In voorliggend memo is een goed woon- en leefklimaat in relatie tot de (potentiele) spuitzone van het naastgelegen perceel nader onderbouwd. Hierbij wordt opgemerkt dat het zeer onwaarschijnlijk is dat de planologische aanwezige mogelijkheden in het bestemmingsplan voor fruitteelt zullen worden gebruikt. Desondanks is de situatie beoordeeld en reeds in de huidige situatie is er sprake van een milieugevoelige functie, te weten wonen. In die zin neemt de milieugevoeligheid van het gebied niet verder toe. Ondanks dat blijkt ook dat de indicatieve afstand van de spuitzone op basis van de fysieke situatie, wet- en regelgeving en de realisatie van een in de winter bladhoudende haag kan worden verkleind, waarmee een goed woon- en leefklimaat is geborgd.